

Philippe
Collin

SVĚTOVÁ
PRÓZA

Barman z hotelu Ritz

Román z okupované Paříže

VYŠEHRAĐ

Barman z hotelu Ritz

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Philippe Collin
Barman z hotelu Ritz – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Philippe
Collin

Barman
z hotelu Ritz

Philippe
Collin

Barman
z hotelu Ritz

Román z okupované Paříže

VYŠEHRAĐ

© Éditions Albin Michel, 2024
International Rights Management: Susanna Lea Associates
Translation © Petr Himmel, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-267-3265-5
ISBN e-knihy 978-80-267-3266-2 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-267-3277-8 (1. zveřejnění, 2025) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-3278-5 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

Pro Blanche Auzellovou, královnu Ritzu.

*Všechny mé sny o posmrtném životě a ráji
se odehrávají v Paříži, v hotelu Ritz.*

Ernest Hemingway

Paříž byla německými vojsky okupována od 14. června 1940 do 25. srpna 1944, to je 1533 nocí, během nichž se hotel Ritz proměnil v jedinečný, podivný a složitý svět uprostřed válkou zmítané Evropy. Existují tisíce způsobů, jak tento příběh vyprávět. Barman z hotelu Ritz je román založený na skutečných událostech a postavách a nabízí pohled na nejtemnější léta francouzských dějin. V zájmu osvětlení některých stránek historie se autor uchýlil k fikci, mocné zbrani umožňující spisovateli jít cestou, kterou historik kráčet nemůže. V tomto pokusu o rekonstrukci pařížského života za okupace autor neusiluje tolik o to, vždy se držet faktů, jako spíše podat pravdivý obraz a pomoci čtenáři pochopit rozporuplné pocity, které tehdy mohl Frank Meier prožívat. Co byste na jeho místě udělali vy? Takové otázky chce román pokládat. Život Franka Meiera navíc obsahuje mnoho nejasných míst, která autor zpracoval do velmi osobní verze, jež stojí na pomezí románové pravdy a romantické lži, tak drahé Renému Girardovi. Frank Meier v tomto románu je tedy zároveň zcela skutečný i zcela smyšlený. Vymyšlená je třeba i postava Luciana, zatímco jiné postavy, například Fersen, jsou inspirovány osobami, s nimiž se Meier skutečně stýkal. Úryvky z jeho deníku jsou rovněž dílem autora, který se jejich pomocí pokouší osvětlit jeden neobyčejný osud.

PROLOG

Předvečer bitvy

13.června 1940

Zítřka vstoupí německá vojska do Paříže a Francie se rozpustí jako kostka cukru ve sklenici absintu.

Přestože bitva o Francii začala sotva před měsícem, německé tanky generála Guderiana už stačily pohltnout Ardeny. Bojuje se o Rouen a o Senlis, Němci překročili řeku Marnu. Od včerejška stoupá k obloze hrozivý černý kouř. Metropole kapitulovala a byla prohlášena za „otevřené město“. Pařížané začali prchat na venkov. Cestují vlakem, auty, na vozech nebo pěšky, s sebou si berou, jen co unesou, zbytek musejí nechat ve městě. V Paříži zůstalo sotva pět set tisíc obyvatel, kteří jsou zalezlí ve svých domovech. Kolují různé fámy.

Vláda především uprchla do Tours. Úřady, pošta, policie a veřejné služby nefungují, taxíky nejezdí. Městem se jako lesní požár šíří panika. V budovách ministerstev úředníci pálí dokumenty. Poslední dva dny město rabují bandy zlodějů, ulice jsou prázdné, obchody zavřené. Paříž se ponořila do ticha, samoty a smrti.

Grandhotel Ritz na náměstí Vendôme však zůstává otevřený. Kdo by dnes věřil, že ještě před necelými dvěma týdny tu byl Winston Churchill? Stálí hosté hotel opustili. Gabrielle Chanel odjela do Biarritzu, vévoda z Windsoru a jeho žena Wallis odletěli do Španělska. Barbara Huttonová, dědička amerického impéria Woolworth, ve svém apartmá v prvním patře střídavě balí a zase vybaluje svá zavazadla.

Zboží prestižních značek vystavené ve vitrínách Galerie zázraků, v chodbě spojující obě křídla hotelu, jako by dnes již patřilo do minulého světa. Bar Cambon byl především uzavřen a otevřený je teď pouze Malý bar, od osmnácti hodin, jako vždy. Vyleštěný pult, mahagonové obložení, lampy s koženými stínidly, sametová křesla ve stylu Ludvíka XV. Interiér se od dob otevření hotelu příliš nezměnil, láhve s alkoholem jsou na policích pečlivě seřazené jako knihy v knihovně. Toto je pevnost Franka Meiera, vrchního barmana hotelu Ritz. Rodilý Rakušan proslul uměním míchání koktejlů, pro něž ho zbožňují a obdivují nejelegantnější pijáci v Evropě i Americe. Ve světě luxusu je legendou. Jeho tenký knírek, precizní gesta a veselý výraz jsou přinejmenším stejně slavné jako jeho nápoje. V předvečer německé invaze stojí v bílém saku s černou kravatou na svém místě. Ani tlustý, ani hubený padesátník v rozpuku míchá v tomto baru koktejly od roku 1921, kdy stál u jeho zrodu, už takřka dvacet let a hodlá zde zůstat i nadále, ať se děje, co se děje, bez ohledu na příchod Němců a porážku Francie. Rád by působil nevzrušeně, ale dnes večer je přece jen poněkud neklidný, i v jeho přívětivém chování lze vyčíst známky únavy a stresu. Do dnešního dne neměl nikdo ponětí o jeho původu, který měl dosud ve zvyku bedlivě skrývat.

Lidé před sebou vidí zručného barmana, boha láhví. Jako bych tu byl odjakživa, jako bych se za barem narodil.

Frank Meier se zřekl vlastního života, stal se dobrovolným exulantem. Chrání totiž jedno tajemství: je Žid.

Dnes večer utápí jeho jediný zákazník, sesazený dědic rakousko-uherské monarchie Otto Habsburský, svůj zármutek ve sklenkách ginu. Nacisté vypsali na jeho hlavu odměnu a on musí co nejrychleji zmizet. Pokud možno ještě dnes večer. Sedí na konci barového pultu a přemítá o tom, co se v posledních týdnech vlastně seběhlo. Hodí do sebe poslední sklenku ginu Gordon's, pak dědic české koruny vstane a obejmě barmana, který by mohl být jeho otcem. Frank ztuhne. Objekt jako z posledního dějství nějaké tragické hry. Otto Habsburský se loučí s Evropou: za pár dní už bude ve Washingtonu. Barman hotelu Ritz se dívá za posledním zákazníkem ze světa, který nenávratně končí.

PRVNÍ ČÁST

Poziční válka

červen–červenec 1940

1

14. června 1940

Jsem ve skopčáckém hnízdě.

Je půl sedmé večer, bar je prázdný, Němci stále nikde.

Dnes ráno pochodovali po avenue Foch.

Už jsou ale v hotelu, mezi jeho zdmi. Německá armáda zabrala všechny významné pařížské paláce a zřídila si v nich úřadovny. Ritz bude hostit asi sto vyšších důstojníků – smetánku wehrmachtu – a bude sídlem „vojenského velitele ve Francii“. Kdyby tento titul nepřipomínal kruté ponížení, které francouzská armáda právě utrpěla, dal by se považovat takřka za prestižní.

Hotel na náměstí Vendôme má zvláštní postavení. Až do dalších rozkazů může dále přijímat svou obvyklou klientelu a bar zůstává samozřejmě otevřený. Obsluhovat v něm bude kromě Meiera pouze jeho starý bratr ve zbrani Georges Scheuer a mladý italský uředník Luciano.

Barman celou noc nezamhouřil oka a poslouchal nezvyklé ticho, které zavládlo u nich v domě v rue Henri-Rochefort poté, co většina jeho sousedů opustila Paříž.

Žbabělci.

Frank nemůže spát a po nocích myslí na svého jediného syna Jeana-Jacquesa, který se narodil v roce 1921 do Frankova

nešťastného manželství s Mariou. Nikdy syna neuměl milovat, jako by je odjakživa dělila nějaká propast. Nemá o něm zprávy už celou věčnost, vlastně od doby, co byl před pěti lety zaměstnán v kasinu v Nice.

Kde asi teď je? Byl mobilizován?

A já? Neměl bych se raději někde ukrýt? Odjet za ním do Nice?

V žádném případě. Bar neopustím, ani když ho obsadí Němčouři...

Dnes večer se Frank Meier, napřímený v bílém saku, připravuje na příchod nových zákazníků. V odrazu na šejkru značky Christofle zahlédne svoji tvář: kruhy pod očima má tmavší než jindy, pohled vystrašený. O jeho žaludku nemluvě. Když si dýchne do dlaní, cítí pach z úst. Očekávaný příchod Němců v něm vyvolává vzpomínky na zákopy první války, které v něm dodnes vzbuzují hrůzu.

Barman už poněkolkáté pohlédne na hodiny. Za pět minut tři čtvrtě na sedm.

Vše je připraveno: citrusové plody, lístky máty, červené ovoce a hnědý cukr na koktejl Royal. Zásoby vychlazeného šampaňského Perrier-Jouët jsou připravené. Vítězové budou mít čím slavit.

Zatím však nikde nikdo.

Ze svého místa za masivním barovým pultem z tmavého dřeva Frank nemůže přicházející zákazníky vidět, chodba vedoucí k baru je mimo jeho zorné pole, což je v dané chvíli dost nevýhodné, protože tak nemůže předvídat situaci. Rozhodl se proto postavit do vstupních dveří jako stráž svého uředníka.

Kde ti zatracení skopčáci jsou?

Tíživé ticho jako před útokem. Kolega Georges musí zaměstnat ruce, a tak si nervózně hraje s malinami.

„Přestaň, rozmačkáš je.“

„Mám nervy v kýblu, Franku.“

Všichni máme nervy v kýblu, kamaráde!

„Přejeď bar jelenicovým hadříkem, jsou na něm stopy po prstech.“

Je to vsutku podivná válka.

Á, někdo jde. Už jsou tady...

Ne, je to jen francouzský zákazník, ten otravný Bedaux. Ještě že se Frank umí ovládat, protože by ho nejradši okřikl a vyhodil.

Nejdřív si dokonce říkal, že ho zdvořile, ale důrazně požádá, aby se otočil na podpatku a vypadl odsud, ale Bedaux bude brzy patřit k novým mocipánům. Je to první zákazník z tohoto nového světa.

Charles Bedaux je svérázná postava. Má vysoké čelo, jemné rysy a je asi tak stejně starý jako Frank, bude mu tedy kolem padesátky. I on jako mladý odešel s prázdnými kapsami do Ameriky. Jejich osudy se mnohokrát protnuly. V New Yorku se Meier naučil míchat koktejly a Bedaux je pít. Oba ve svých oborech brzy prorazili, Frank jako barman a Bedaux jako obchodník. Ten se za necelých deset let dvakrát oženil, pokaždé s bohatou Američankou, a stal se šampionem v oboru „vědecké organizace práce“. Svoji teorii popsal v knize, o které mluví stejně rád jako o svých továrnách rozesetých po celé Americe, o získaném americkém občanství i o své „Bedauxovce“ měrné jednotce. Žádnému tématu se ale nevyrovná jeho bezmezný obdiv k nacistickému Německu.

Frank si všimne jeho vítězoslavného úsměvu a s neutrálním výrazem ve tváři nadhodí:

„Jako obvykle, pane? Skleničku Pol Roger?“

„Dnes ne, Franku. Dejte mi spíš váš Royal Highball, dvojity. Musíme přece oslavit znovuzrození Francie. A to, že se konečně zbavila toho dekadentního a zženštilého ksindlu. Já vždycky říkal: přírodu ovládá chaos, ale člověk potřebuje řád. Jedině ten ho zachrání. Není to tak, Franku?“

Příprava koktejlů sice vyžaduje dodržování pravidel a přesné měření, zato provozování baru je uměním chaosu. Někdy musíte nechat život vylít z břehů, pohrát si s hranicemi a smířit se i s tím, že je překročíte. Právě tomuto umění řízeného chaosu vděčí Frank Meier za svůj úspěch, ještě víc než svým proslulým koktejlům. V tom spočívá jeho tajemství: disciplína ducha a vzdorování pravidlům zároveň. Ale Charles Bedaux tohle nikdy nepochopí. Nepřekypuje ničím, kromě péče o vlastní zájmy. Umění, lidé, politika, všechno je pro něj sázka, investice a nadhodnota. Je jen jedno téma, na kterém se Frank s Bedauxem shodnou: Francie potřebuje maršála Philippa Pétaina. Továrník ho podporuje, jelikož to prospěje jeho podnikání,

barman proto, že pod maršálem sloužil jako poddůstojník v zákopech Velké války.

Nikdy by to zrádci Charlesi Bedauxovi nevyprávěl, ale na frontové linii pod velením toho velkého muže s bílým knírem se stal ze seržanta Meiera skutečný vlastenec.

Podnikatel zvedne sklenici ke rtům a pak ji odloží na pult. Už to vypadá, že se chystá na další oslavnou promluvu, když vtom do ticha baru dolehne vzdálený halas.

To jsou oni...

A je to tady. Frank si upraví límec košile, položí Georgesovi ruku na rameno a vykročí přivítat hosty. Chodbou se blíží smích, hlasitý kasárenský smích. Frankovi je, jako by byl u Verdunu. Ještě víc se napřímí a cítí, jak mu po zádech stékají čůrky potu. Košili má promočenou a kosti se mu chvějí zimnicí.

Nepřátelská frontová linie se přibližuje.

„Dobrý večer, pánové. Vítejte v baru hotelu Ritz.“

Deník Franka Meiera

Jsem proletář. Navíc židovský proletář. Celé dětství jsem pořád před něčím utíkal.

Celý můj život je jeden velký útěk.

Narodil jsem se 3. dubna 1884 v rakouských Tyrolích jako syn polských dělníků, kteří se sem přestěhovali za prací. Pro mého otce byla disciplína matkou všech ctností. Jeho výchova byla jedním velkým kurzem umění podřizovat se.

Rozkaz! Provedu! Jako vězení ve vlastní hlavě. Každým dnem jsem tak trochu umíral. Brzy jsem si uvědomil, že jeho způsob života je naprosto hloupý, že otec vlastně nikdy o ničem nepochybuje. Později jsem pak byl vždy podezřívavý k mužům vybaveným nezpochybnitelnými jistotami.

Otec se narodil v Lodži v době pogromů. Zažil, jak jeho blízké pronásledují, viděl, jak je světlovlasé tlupy věší na lucerny. Nakonec za sebou spálil všechny mosty, odešel do tyrolských hor a dal mi k velkému zděšení mé matky, dcery nevýznamného budapeštského rabína, rakouské jméno. Odmítl mě nechat obřezat a zapsat do synagogální matriky: vyhlásil, že nikdo z jeho potomků už nebude židem. Dokonce zašel tak daleko, že mě nechal od kněze z naší vesnice pokřtít, čímž mi dal nálepku katolíků. Rodina se pak přestěhovala do vídeňské čtvrti Favoriten, kde se bez rozdílů mísila celá střední Evropa. Vzpomínám si, jak otec na mou matku křičel, když chtěla slavit Pesach nebo jí vyklouzla dvě tři slova v jidiš.

Než jsme se přestěhovali do Vídně, žili jsme v Kufsteinu, malém městečku v rakouských Tyrolích, kde rodiče třeli bídu s nouzí. Otec pracoval v zavedené ševcovské firmě s dobrou klientelou. Plat měl malý, stranou si dával spopitné od místních matron a snil o tom, že si otevře vlastní podnik. Bydleli jsme v podkroví nad obchodem, kde jsme, díky Bohu, neplatili žádný nájem. Od rána do večera jsem vídal otce ve velké kožené zástěře ověšené leštičkami, špachtlemi a příštípkářským kladivem. Rád jsem pozoroval, jak hbitě a pečlivě pracuje se svým náradím, a obdivoval jsem ho. Pro kluka z Kufsteinu byl tehdy hrdinou. Možná jsem jeho přesné pohyby nevědomky celý život napodoboval při své práci za barem.

Maminku jsem zbožňoval, její něhu, úsměvy, hebkou pleť a fialkovou vůni. Vyrůstal jsem v jejích sukních, chráněný před světem. Myslím, že to byly šťastné roky. Potom se ale vše začalo rychle měnit. Mnoho vesničanů se odstěhovalo do průmyslových měst, Kufstein a okolí se vylidnilo a Gruberův ševcovský obchod zkrachoval. Otec přišel v lednu 1888 o práci. Bylo třeba rychle jednat, proto přišel s nápadem zkusit štěstí ve Vídni a těšil se, že si v hlavním městě velké podunajské říše konečně otevře vlastní obchod. Od zákazníků se doslechl, že vídeňští továrníci hledají dělnice, protože jim mohou platit méně. Průmyslová revoluce zmechanizovala tkalcovské stavy, takže stačilo jen obsluhovat páky, což byla pro dělnice snadná práce. Matka i otec určitě brzy najdou práci, našetří si a pronajmou krámek. Tudy vedla cesta ke slávě pro lidi s nepatrnými prostředky.

Moji rodiče se tedy přidali k houfům tyrolských sedláků, kteří přišli do města, aby tu pracovali za pár grošů. Vzdali se starého světa v naději na lepší život. Nový exodus. Matka si našla práci v továrně s nejmodernějšími obráběcími stroji, ale její mzda byla žalostná a skromné úspory rodičů se rozplynuly jako voda. Otec musel přijmout místo v továrně na boty pro důstojníky rakousko-uherské armády.

Bída se nás urputně držela. Otec den ode dne chřádl, byl unavený, přemožený a podrážděný. Uzavřel se do sebe, a jako by se vnitřně zhroutil. Vyčítal matce, že nevydělává dost peněz, začal pít a pak ji i tlouct. S hořkostí v srdci se nadobro vzdal myšlenky na vlastní obchod, od rána do večera se jen užíral tupým hněvem a nespravedlností osudu a jeho úzkoprsé názory spolu se lpěním na hloupých

jistotách to jen zhoršovaly. Došlo mi, že nejvíc ho rozčiluje, jak je starý, a že mi závidí moje mládí. Jednoduše žárlil, že mám budoucnost ještě před sebou.

Ve dvanácti letech jsem pracoval deset hodin denně v česárně vlny. Cestou do továrny jsem užasle pozoroval jiné děti: měly vybrané způsoby, na sobě elegantní obleky s naškrobenými bílými košilemi a v ruce rozinkového šneka. Chtěl jsem žít stejný život, jaký žijí ony, vymanit se z bídy, pocítit teplo domova střední třídy. Ta touha byla neodolatelná. Podvedl jsem své rodiče: dva roky jsem si bez jejich vědomí dával stranou část platu a snil o zaslíbené zemi: Americe. Žkuset tam štěstí, vydělat jmění. Všichni o tom mluvili. Když jsem se jednou na podzim brzy ráno loučil s rodiči, můj sešlý otec zuřil a matka plakala. Skočil jsem do prvního nákladního vlaku, tři dny cestoval v dobytčím vagonu z Vídně do Mnichova, pak z Mnichova do Bruselu, až jsem dorazil do Antverp ve Flandrech, kde jsem musel kvůli silné horečce strávit dlouhou dobu v karanténě. Hrozně jsem se bál, že tam už zůstanu nadobro. Jakmile jsem se uzdravil, podařilo se mi pořídit lístek třetí třídy na palubu zaoceánského parníku společnosti Red Star Line, nádherného mastodonta mezi parníky, který pro mě představoval všechny přísliby budoucí hojnosti. Moje touha zářila jasněji než slunce. Plul jsem vstříc novému životu.

2

14. června 1940

„Noch einmal, bitte!“

„Jawohl, mein Hauptmann.“

Je jich nejméně dvacet, mají vyleštěné boty, krátce zastřižené vlasy, zlaté knoflíky a perfektně padnoucí uniformy. Frank stojí za barem, poziční válka začíná. Bedaux se snažil vmísit do debaty, ale vojáci mu nevěnovali pozornost, tak se stáhl. Němečtí důstojníci ještě nevědí, kdo je Charles Bedaux zač, a mají z něj legraci. Zračí se na nich skvělost vítězů, tady jsou teď doma.

Za neustálého povykování se mačkají u barového pultu a objednávají si výhradně pivo, jako by byli v mnichovské pivnici.

Najednou se před pultem vzedme vlna, jak důstojníci ustupují stranou, aby nechali projít muže krácejícího pevným, odhodlaným krokem.

„Dobrý večer, pane Meiere,“ řekne a jeho francouzská výslovnost je stejně bezchybná jako jeho frčky.

„Jsem moc rád, že vás opět vidím.“

Odkud mě ten šňůrami ověšený fricek může znát?

„Dobrý večer, plukovníku...“

Důstojník se dobromyslně usměje.

„Vy mě nepoznáváte, že?“

„No...“

Vypadá jako nějaký pták, kdo jen to...?

„Hans Speidel. Před pár lety jsem byl vojenským atašé na německém velvyslanectví v Paříži. Občas jsem zašel sem k vám do baru.“

„Herr Speidel! Odpusťte, jsem zmatený.“

„To bude tou uniformou.“

„Co vám mohu nabídnout? Ne, počkejte, už vím! Golden Clipper.“

Plukovník Speidel se zešíroka usměje.

„No ano, Frank Meier. Barman, který zná oblíbený nápoj každého diplomata v Paříži! Vaše pověst vás zdaleka předchází. Lepší Clipper než tady u vás jsem ještě neochutnal.“

„Georgesi, můžeš mi sem hodit Bacardi a broskvový likér?“

Najednou si Frank vzpomněl. Okouzující, příjemný a kultivovaný Speidel. Vlasy mu prořídly, nosí teď brýle, ale jinak vypadá stejně.

„Nic se tady nezměnilo, Herr Meier,“ řekne plukovník a rozhlédne se po baru. „Stále se tu člověk cítí jako doma.“

Kdo by si pomyslel, že se tady po čtyřech letech vynoří v šedozelelé uniformě?

K Frankově úžasu vytáhne Speidel z uniformy ověšené medailemi knihu v korkových deskách, kterou barman okamžitě pozná: *The Artistry of Mixing Drinks*. Pohled na vlastní knihu ho přenese do ne zas tak dávné doby, která mezitím už zmizela pod podrážkami okovaných bot. Zlacená obálka, příslib smíchu, slavnostních okamžiků, elegantních společenských úborů a živých debat, mu najednou připadá jako nějaký zašlý předmět z dávných časů. Amerika, Scott Fitzgerald a ty bláznivé roky jsou ty tam.

„Objevil jsem ji ve Stuttgartu. Jednomu starému baronovi jsem za ni dal hotové jmění. Nikdy jsem se ovšem neodvážil napodobit vaše recepty, k velkému zklamání mé ženy. Už měsíc ji s sebou vláčím v zavazadlech. Napíšete mi do ní věnování?“

Pohledy se obrátí k Frankovi a Speidelovi.

První večer mezi skopčáky a už jim rozdávám autogramy...

„Rundu Royal Highballu pro všechny na počest Vůdce!“

Kyvadlové hodiny z bílého onyxu u klavíru ukazují dvacet hodin.

„Herr Meier,“ prohodí Speidel, když utichnou ovace, „omlouvám se, ale budu muset jít, generál von Bock mě očekává na večeři.“

„Jak si přejete, plukovníku.“

„Vyřidte, prosím, krásné paní Auzellové mé nejsrdečnější pozdravy.“

Je to zkouška, nebo si Speidel opravdu neuvědomuje, jak se věci mají?

Frank na chvíli zaváhá a pak věcně odpoví:

„Paní Auzellová je v Nice, odešla tam se svým manželem, který se nechal mobilizovat.“

Speidel se napřímí a zlehka usměje.

„Díky za všechno, Franku. Brzy se zase uvidíme, chci vědět vše o životě v Paříži. A postarejte se o mé muže!“

„Můžete se spolehnout, plukovníku.“

Voják se otočí na patě a Frank sleduje, jak jeho postava bez jediného slova hladce pročísne hlouček důstojníků.

Kdo vlastně jsi, Hansi Speidele? Kdo jsi a co máš za lubem?

Frank si myslel, že umí člověka odhadnout od první vypité skleničky, ale teď už si tím najednou není tak jistý.

Deník Franka Meiera

Evropu jsem opustil 28. listopadu 1898, plný vzrušeného očekávání i strachu. Byl jsem na útěku. Na cestě do New Yorku, města svobody a nepoznaných výzev. Loď byla plná k prasknutí. Cestující zpívali, tančili a sdíleli s ostatními radost z nového začátku.

Posádka vytáhla kotevní lano, siréna zahoukala a mě najednou přemohl nesmírný smutek a myslel jsem na svou maminku. Když za sebou člověk nechá své blízké, splácí to věčným smutkem. Společně s celou kolonií ukrajinských Židů jsme spali na nejnižší palubě nad skladovým prostorem pro zboží. Stačilo natáhnout ruku a skoro ses dotkl ses moře.

Loď se kymácela a já cítil, jak se do mě vrací opojná radost z nabyté svobody. Že se uplatním, stanu sám sebou, se zatím zdálo být nedosažitelné, ale já už v tu chvíli věděl, že tady, spolu s tímto novým stoletím, začíná můj dospělý život, úspěšný, nezávislý a radostný. Tehdy nikdo nemohl tušit, co přijde – dvě strašné války a miliony mrtvých – a přesto jsem měl vytušit násilí číhající ve stínu palubních lamp. Uprostřed oceánu jsem čas od času vylezl se svými novými kamarády z Oděsy na svrchní palubu, abychom se pokusili sehnat něco k snědku. Když jsme měli štěstí, bohatí cestující z horních palub nám hodili jídlo, které jsme si pak odnesli do podpalubí a tam se do něj hltavě pustili. Ti zazobanci nás při tom s odporem pozorovali, byli jsme pro ně jako hladová zvířata v kleci.

Když jsme dopluli do New Yorku, hodil jsem celý svůj dosavadní život za hlavu.

Živil jsem se drobnými pracemi, poznal všechny zaplivané rohy a výčepy na Lower East Side a pak jsem jednou otevřel dveře hotelu Hoffman House na nároží Broadwaye a 25th Street. V té době to byl jeden z nejproslulejších podniků ve městě, v němž vedl bar mistr koktejlů Charley S. Mahoney. Tento vysoký, hubený muž změnil můj osud. Nejdříve mě najal jako učedníka na dobu vánočních svátků roku 1902 a nedlouho nato jsem začal stoupat po žebříčku střední třídy, která se mi dlouho zdála zapovězená.

New Yorkem váł vítr svobody a Hoffman House pořádal honosné večírky, na nichž se umělci potkávali s průmyslovými magnáty, makléři a starými zlatokopy. Popravdě řečeno, nevrhl jsem se do tohoto světa bezhlavě: nejdříve jsem pozorně sledoval všechny nuance a kódy společenského chování a ani jsem to na rozdíl od svých kolegů nijak nepřeháněl s pitím. Toužil jsem si tenhle velký a nikdy nekončící svátek užít naplno.

Starý barman Mahoney si mě brzy všiml, vzal mě pod svá křídla a naučil všem tajům řemesla: jak věnovat pozornost detailům, obsluhovat hosty, mít vždy pro každého po ruce vlídné slovo a hospodařit se zásobami, učil mě ochutnávat různé druhy lihovin, a pak to hlavní: umět je míchat. Celé měsíce jsem pozoroval, jak se ingredience vzájemným kontaktem proměňují a vytvářejí jedinečné koktejly. Pak jsem začal studovat jejich účinky na zákazníky: jaký alkohol dokáže lidi rozvášnit, jaký uklidnit a který uzemňuje. Brzy jsem pochopil, že co piják, to svébytný charakter, a že opilost se projevuje u každého jinak a někdy stačí sklenka toho pravého alkoholu ve správný čas, aby se příliš rozjetý zákazník rázem zklidnil.

Charley Mahoney si některé z mých výtvorů tak oblíbil, že je přidal na nápojový list Hoffman House. Například Pompadour... jméno, které moje matka tak ráda vyslovovala: rum, Pineau des Charentes a citronová šťáva, pouhé tři ingredience a neuvěřitelná chuť. Postupně jsem se stal jakýmsi loutkařským mistrem těchto divokých večírků. Vzpomínám na velkolepý silvestrovský večírek roku 1904, jeden z nejlepších, jaké se kdy v New Yorku konaly. Šampaňské Perrier-Jouët stékalo kaskádami po sklenkách celou noc a pár minut před půlnocí Mahoney uspořádal na střeše hotelu pro hosty zabalené v drahých kožešinách pompézní ohňostroj. Celý večer jsem měl ve svém bezvadně padnoucím obleku závat z toho,

že jsem naživu a že právě vstupuji do dvorany slávy. Uprostřed noci jsem dokonce políbil Sofii, krásnou mladou italskou přistěhovalkyni, další zatoulanou evropskou duši, blondatou jako pšeničné lány v Toskánsku. Měla úsměv, pro který se umírá, a ženský půvab, na nějž jsem nikdy nedokázal zapomenout.

V roce 1907 se vedení hotelu rozhodlo, že ho nechá srovnat se zemí a postaví na jeho místě hotel krásnější, působivější a modernější. Během stavebních prací museli Mahoneyho bar zavřít a mě propustili. Musel jsem začít znovu od nuly.

„Měl by ses vrátit do Evropy, chlapče,“ navrhl mi jednou večer velký Bill Cody. „Tam uděláš kariéru!“

Buffalo Bill se právě vrátil z triumfálního turné po Francii, kde předváděl svoji show z Divokého západu. Starý kovboj mi vyprávěl o kráse Paříže a o zběsilé chuti Evropanů na vše, co přichází zpoza Atlantiku.

Nakonec jsem se rozhodl. Zažil jsem z New Yorku to nejlepší a stal se ze mě zkušený barman. Teď mi zbývalo jen sbalit si kufry a vyrazit na zpáteční cestu přes oceán. Nevracel jsem se, utíkal jsem před úpadkem, což jsem ostatně dělal po celý zbytek života. Bill Cody měl pravdu, v Paříži všechno dostalo jiný rozměr. Evropa právě objevovala svět koktejlů a okamžitě jim přicházela na chuť. Seznam ingrediencí se tu zdál být nekonečný a třibení jedinečných chutí bylo velkolepou hrou. Tajemství alkoholů už jsem znal, teď bylo třeba odkrýt tajemství vybrané evropské společnosti. Pro člověka, který vyrostl v rakousko-uherském císařství, třebaže ve skrovných podmínkách, to nebylo nic těžkého. Na radu Henryho Tépého, dalšího žáka velkého Mahoneyho, který odešel do Francie, jsem si v červnu roku 1907 otevřel svůj první bar. Jmenoval se Brunswick a byl hned vedle Opery na rue des Capucines, uprostřed čtvrti, kterou obývali Američané. V té době v Paříži žilo na pět tisíc lidí z Nového světa.

Pověst mého baru se za pár měsíců rozlétna po celé Paříži. Mladý asistent ředitele hotelu Claridge, jistý Claude Auzello, ke mně každý večer posílal svou americkou klientelu, která si ještě nemohla dovolit Ritz. Můj podnik vzkvétal. Pak vypukla první válka proti skopčákům. Claude Auzello mě nakazil svým vlasteneckým zápalem a přesvědčil mě, že není nic cennějšího než sláva získaná na bitevním poli. V srpnu 1914 jsem vstoupil do řad cizinecké legie. Obratem ruky

se ze mě stal bezvýznamný rakouský pěšák ve službách Francie, své hostitelské země. Představoval jsem si, že Velká válka bude divokým, opojným dobrodružstvím pro pravé muže. Z představ jsem prozřel do reality zákopů, deště granátů, pachu smrti a záplavy špičatých skopčáckých přileb. Strachy sevřený žaludek, průjem a vytřeštěné tváře mrtvých, průlom u Vimy pod velením generála Pétaina, válečná vřava u Verdunu a nekonečné ztráty nahrazované novými rekruty. Žažil jsem živoření v bahně, troubení trubky svolávající nezvěstné i fanfáry za mrtvé, a po tom všem chaotický návrat do života.

Co mě po tak dlouho očekávaném příměří čekalo?

Žnovu se mě zmocnil strach z pádu, návratu na začátek. Můj život stál na mrtvém bodě. Pak jsem v prosinci 1919 na banketu pořádaném Národní jednotou spolubojovníků potkal Belgičanku Mariu Huttingovou. Nebyla ani hezká, ani ošklivá. Hledal jsem u ní útočiště. Otěhotněla, vzali jsme se a v roce 1921 se nám narodil syn Jean-Jacques. Musel jsem si narychlo sehnat práci. Ještě téhož roku mi opět zaklevalo na dveře štěstí. V březnu jsem získal francouzské občanství a v dubnu mě zaměstnali v hotelu Ritz. Mým úkolem bylo otevřít zde koktejlový bar pro bohatou kosmopolitní klientelu. Dárek vojáčkovi od uznalé vlasti.

Vzestup válečného veterána na palubě vlajkové lodi pařížského luxusu pokračoval. Poprvé jsem překročil práh hotelu Ritz 6. dubna 1921. Bylo mi třicet sedm let a měl jsem se stát veleknězem mezi francouzskými barmany.

3

15. června 1940

„Už zase stojíme tváří v tvář skopčákům,“ ucedí Georges.
„Tentokrát nám ale tolik nehrozí.“

Je po půlnoci a Franka trápí nepříjemná bolest hlavy.

Žvláštňá večer!

Němečtí důstojníci po odchodu svého plukovníka pili jako o závod. Hlavně kořalku, a na ex.

A samozřejmě zadarmo. To je cena za porážku.

Frankovi se zdá, jako by za těch pár hodin uběhlo několik životů.

„Běž si lehnout, Franku,“ říká Georges s mopem v ruce.

V očích se mu zračí odevzdanost.

„Budeme se s nimi muset naučit žít.“

Frank si zapálí cigaretu a druhou podá starému příteli.

Oba se zhrouť do masivní kožené pohovky. Frankův pohled se ztrácí v oblacích kouře stoupajícího k dřevěnému, tabákem nasáklému stropu.

Oba chvíli sedí mlčky, jako by chtěli spolu s cigaretovým kouřem vypustit temné myšlenky.

Georges zatípne nedopalek do mosazného popelníku a zvedne se.

„Víš co? Když jsem dneska viděl všechny ty parchanty přicházet do baru, vzpomněl jsem si na kamarády. Na všechny, co

skončili u Péronne, na ta střeva v bahně. K čemu to všechno bylo? Aby se tady dneska večer rozvalovali další Němčouři? Chce se mi z toho brečet, Franku.“

Posledních dvacet let jako by ve Frankovi, v Georgesovi i v milionech dalších číhaly temné vzpomínky a zlé sny z nepřítelových nočních přepadů. Jejich zranění se nikdy doopravdy nezahojila. A dnes v noci jim do nich skopčáci nalili ocet. A že to sakra pálilo.

Frank sejde do sklepa pro koženou brašnu, kterou tam má uloženou ve skřínce. Pozdraví vrátného a vydá se opuštěnou rue Cambon. Od osmé hodiny platí zákaz vycházení, ale on má od Němců zvláštní Ausweis. Sám, v doprovodu svých duchů, prochází městem.

Když vchází do dveří svého domu v rue Henri-Rochefort, jsou skoro dvě hodiny ráno. Sesune se na postel a snaží se v mysli vyvolat šťastnější vzpomínky, na New York, na Arletty, Hemingwaye, na vše, co mu připomene příjemnější život. Půlka nostalgie, třetina smutku, slza opuštěnosti a dvě kapky naděje. To je dnes jeho večerní koktejl.

Deník Franka Meiera

Ten nápad mi vnukl Fitzgerald. Bylo to na Štědrý den roku 1934.

„Napište knihu, Franku. Bude to trháček!“

„Já a knihu?! O čem by měla být?“

„O tobě, brachu, prozradíš nám v ní svá tajemství!“

Fitzgerald stál opřený o pult, v ruce Dry Martini, a vytrvale dál vedl svou. Napsat knihu, to je jako vykopat brázdu, získat nesmrtelnost.

Scott byl přesvědčen, že jsem dost slavný na to, abych mohl vydat knihu receptů a barmanských figlů. Nakladatelé by se podle něj o takový nápad poprali.

„Staňte se kronikářem své vlastní cesty do světa buržoazie,“ dodal ještě, „opusťte nadobro svoji společenskou třídu, roztáhněte křídla a nechte se nést úspěchem.“

O dva roky později jsem si na jeho slova vzpomněl, když jsme na večírku v Ritzu oslavovali vydání mé knihy The Artistry of Mixing Drinks, anglicky psané příručky o umění koktejlů pro všechny světaznalé muže, a to v nákladu pouhých tisíc výtisků. Vzácnost vzbuzuje touhu. Během patnácti let jsem se stal neopominutelnou postavou světa luxusu a můj bar výkladní skříní nejbohatší třídy. Byl jsem obávaným mužem. Striktně jsem třídil klientelu, vybíral si jen crème de la crème společnosti. Na podzim roku 1936 žádný jiný bar na světě neměl tak vybranou klientelu. Můj podnik byl pevností pařížských šviháků, newyorských spisovatelů, bohatých dědiček průmyslových impérií a osvědčených diplomatů. Výsledkem mé práce

bylo, že ke mně chodili vévoda z Windsoru, Josephine Bakerová, Georges Mandel, Gabrielle Chanel, Noël Coward, Sacha Guitry, Jean Cocteau, Winston Churchill, Serge Lifar, Cole Porter, Arletty, Hemingway a Kermit Roosevelt, syn prezidenta USA.

Každý z nich dostal číslovaný a podepsaný výtisk knihy. Oslava vydání byla vrcholem elegance a noblesy, při níž se zasnoubila aristokracie s pařížskou bohémou, pravý obřad. To odpoledne mi společnost Christofle dodala kompletní sadu šejkrů, sítěk a dlouhých stříbrných lžiček, všechno výrobky nejlepších zlatníků pro jednoho barmana původem z Tyrolska.

Dělal jsem za pultem piruety, čaroval s šejkry a vířil v radostném opojení. Můj věrný společník Georges, upravený jako ze škatulky, ze sebe vydával to nejlepší a něžně si mě dobíral. Nakonec to byl i jeho večer, vlastně to byl večer všech barmanů na světě. Fotograf Roger Schall dorazil se svým Rolleiflexem, Hemingway mi napsal sonet v alexandrinech a Arletty mi řekla „můj milovaný Franku“. Na sobě měla přiléhavý žlutobílý kostýmek, pamatuji si to, jako by to bylo včera, dlouhé šedé rukavice a černý klobouček, křehce a zároveň drze balancující nad vysokým čelem. Hvězda stříbrného plátna se takto vymódlila jen kvůli mně a mé knize. V té době jsem už jezdil v Bentley, večerel v Tour d'Argent, kupoval si drahé obleky a celá pařížská smetánka se ten večer ohákla na počest Franka Meiera.

A pak přijela v půl deváté ona. Oblečená jako cikánská královna si svým jiskřivým pohledem a zádumčivým výrazem Blanche Auzellová okamžitě podmanila všechny přítomné, v čele s Hemingwayem a Fitzgeraldem. Majitelova americká manželka v tužkových šatech z lílkově fialového a černého sametu vyloženě zářila. Připlula na vysokých lakovaných lodičkách, v síťovaných punčochách, na krku náhrdelník s vázkou akvamarínové barvy.

Vykotkal jsem ze sebe: „Dobrý večer, madam...“

Blanche Auzellová mi odpověděla podbarveným newyorským přízvukem, který tak miluju. Na okamžik jsem úplně vypadl ze hry. Arletty si předtím objednala Manhattan a začínala být netrpělivá:

„Tak co, drahoušku, snad mi ten koktejl nevezou trajektem?“

Usmál jsem se. Arletty jsem měl moc rád a myslím, že sympatie byly vzájemné, něco jako souznění dvou lidí pocházejících ze stejného prostředí.

Podobně jsem to měl i s Claudem Auzellem. Vždy jsme si jeden druhého vážili, protože jsme oba věděli, jak těžkou cestu máme za sebou. Ředitel hotelu Ritz mi ten večer jako milou pozornost věnoval starý podtácek s vyobrazením Bruncvíka, který vozil vždy s sebou. Vehnalo mi to slzy do očí a Claude mě konejšivě poplácal po rameni. Vždycky jsem ho obdivoval pro jeho důstojnost. Byl to kouzelný večer. Alkohol tekł proudem, vše na můj účet. Na slávě se nemá šetřit. Mezi dvěma koktejly, které jsem připravoval, jsem myslel na rakouského kluka schouleného mezi krávy v chladném vagóně směřujícím do Mnichova a taky na Charleyho Mahoneyho, Sofii, na kamarády padlé u Verdunu i na to peklo, z něhož jsem, dodnes nechápu jak, zrovna já vyšel živý. Taky si pamatuji, že ten večer nepřišla Maria. Nebyl to její svět, ba co bylo horší, ona tím světem opovrhovala. „Ti tvoji světáci jenom sajou krev téhle země,“ říkala.

Už tehdy jsem si uvědomil, že nebude trvat dlouho, a opustí mě. Bude to tak lepší. Maria se pak přidala k hnutí Action Française a o šest měsíců později jsme se rozvedli. Co na tom, ten večer byl vrcholem mé slávy. Scott měl pravdu, ta kniha bude stopou, kterou Frank Meier zanechá pro budoucí svět. Důkazem jeho existence.